

Izvajanje storitev na kmetijah

Storitve v kmetijski in gozdarski dejavnosti

Za gospodarno opravljanje kmetijske in gozdarske dejavnosti (in pogosto tudi za preživetje kmetije) je bilo že od nekdaj potrebno na marsikateri kmetiji vključevati tudi druge dejavnosti. Spomnimo se samo Ribničanov v nekdanji skupni monarhiji, a tudi danes pogosto ni nič drugače, le da so statusne oblike precej drugače, pogosto ne manj zapletene. Na kmetiji lahko opravljamo vse dejavnosti, če zanje izpolnjujemo pogoje v skladu s predpisi. Npr. lahko odpremo frizerski salon ali pa otroški vrtec. A najpogosteje se odločamo za dejavnosti, ki so neposredno povezane s kmetijsko in/ali gozdarsko dejavnostjo ali pa so njihov del. Najpogostejša tovrstna dejavnost so storitve, predvsem s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter delovno silo.

Statusna ureditev

Na kmetiji lahko za opravljanje storitev ustanovimo gospodarsko družbo, se registramo kot samostojni podjetnik, registriramo dopolnilno dejavnost na kmetiji ali pa storitve opravljamo v okviru kmetijske in gozdarske dejavnosti. Slednje se slej ko prej izkaže

kot najbolj enostavna in racionalna možnost. Storitve za rastlinsko pridelavo, živinorejo in gozdarske storitve po predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti spadajo med kmetijsko oz. gozdarsko dejavnost in za njihovo opravljanje ni potrebna nobena dodatna registracija. Za ponazoritev povedanega povejmo, da se Zakon o gospodarskih družbah za osebe, ki kot posamezniki ali skupno opravljajo kmetijsko ali gozdarsko dejavnost, ne uporablja oz. le, če se na njihovo zahtevo v register vpišejo kot družbe ali kot podjetniki v Poslovni register Slovenije (9. člen navedenega zakona). To pomeni, da za te osebe registracija kmetijske oz. gozdarske dejavnosti ni potrebna in tudi za tu obravnavane storitve ne.

Davčna ureditev

Vsak posameznik, ki izvaja storitve v okviru kmetijske oz. gozdarke dejavnosti, mora urediti davčna vprašanja v skladu s predpisi. Pri davku na dodano vrednost je odgovor na to vprašanje precej enostaven. Kdor je zavezanec za DDV, ga zaračunava tudi pri zaračunavanju storitev, kdor ni zavezanec za DDV, pa tega davka tudi pri zaračunavanju storitev ne sme zaračunavati. Slednji lahko

zaračuna pavšalno nadomestilo naročniku, ki so zavezanci za DDV. Pri davku na dohodek (dohodnina) pa moramo upoštevati, na kakšen način zavezanec ugotavlja dohodek v kmetijski in gozdarski dejavnosti oz. ali je obdavčen po katastrskem dohodku ali po dejanskem dohodku.

Storitve pri obdavčitvi po katastrskem dohodku

Zavezanec za plačilo davka po katastrskem dohodku lahko uveljavlja oprostitev plačevanja dohodnine od prejemkov za izvajanje storitev v okviru strojnih krožkov do obsega in pod pogoji, ki jih ureja poseben pravilnik. Poenostavljeno povedano lahko kmečko gospodinjstvo na leto prejme do 420 €/ha kmetijske zemlje (največ do 20 ha) in do 85 €/ha gozda (največ do 30), cene storitev so omejene po katalogu, naročniku mora izdati predpisan račun, storitve sme izvajati za kmetijska gospodarstva, člane in tudi nečlane strojnih krožkov itn.

Če izvajalcu storitev navedeni obseg prejemkov od storitev postane pretesen, lahko za davčni namen izvajanje storitev registrira kot dejavnost in za dohodke iz te dejavnosti plačuje davek (dohodnino) po dejanskih dohodkih. Odpadejo pa mu vse omejitve, ki sicer veljajo pri uveljavljanju oprostitve plačevanja dohodnine za storitve preko strojnih krožkov.

Priglasitev po začetku opravljanja dejavnosti opravi fizično na pristojnem davčnem uradu ali elektronsko preko e-VEM vstopne točke. Če letni obseg prihodkov ne presega

50.000 € na kmečkega zavarovanca, se lahko odloči za ugotavljanje normiranih odhodkov v višini 70 %, sicer pa mora ugotavljati dejanske odhodke (»voditi knjigovodstvo«). Ta obdavčitev je dokončna (cedularna) in se ne všteva v siceršnjo dohodnino fizične osebe. Ko se nekdo odloči za izvajanje storitev kot dejavnosti in njihovo obdavčitev po dejanskem dohodku, je lahko za (osnovno) kmetijsko in gozdarsko dejavnost še vedno obdavčen po katastrskem dohodku, če ne

presega mejo za obvezno ugotavljanje dejanskega dohodka. Ali je to smiselno ali pa se je bolje prostovoljno vključiti v ugotavljanja dohodka s celotno kmetijo, pa je stvar premisleka vsega posameznika. Povejmo tudi, da je po trenutno veljavnih predpisih mogoča kombinacija uveljavljanja oprostitve plačevanja davka za izvajanje storitev v okviru strojnih krožkov in izvajanja storitev kot dejavnosti, kar smo predhodno opisali.

Storitve pri obdavčitvi po dejanskih dohodkih

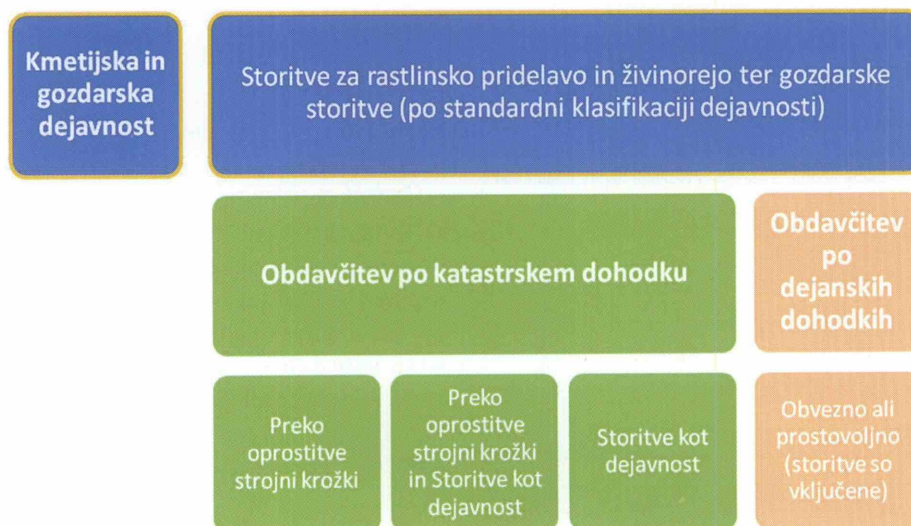
Zavezanci, ki so obdavčeni po dejanskih dohodkih (obvezno ali prostovoljno), tudi storitve izvajajo in zaračunavajo enako kot eno od ostalih kmetijskih oz. gozdarskih dejavnosti. Naj ponovimo sicer znano dejstvo, da se morajo za obvezno ugotavljanje dejanskega dohodka prigrasiti kmečka gospodinjstva, če so v zaporedju dveh let v povprečju preseгла mejo 7.500 € obdavčljivi

vih prihodkov (okrog 1.200 kmetij v letu 2014). Mogoča je tudi prostovoljna vključitev, in sicer za obdobje najmanj petih let. Za izbiro ugotavljanja normiranih ali dejanskih odhodkov pa tudi tu velja enako kot v prejšnjem odstavku.

Storitve kot dopolnilna dejavnost na kmetiji

Predpisi s področja kmetijstva omogočajo, da se tudi storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in delovno silo izvajajo kot ena od dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Pri »kmetijskih in gozdarskih« storitvah se tako ta ureditev podvaja z prej opisanim izvajanjem storitev v kmetijski in gozdarski dejavnosti. Še vedno pa je registracija dopolnilne dejavnosti potrebna za izvajanje t. i. »komunalnih« storitev (npr. pluzenje snega, praznjenje greznic itn.), ki po standardni klasifikaciji dejavnosti ne spadajo med kmetijsko ali gozdarsko dejavnost. Dopolnilna dejavnost je v vsakem primeru obdavčena po dejanskih dohodkih (z normiranimi ali dejanskimi odhodki), če pa je tako obdavčena tudi kmetijska oz. gozdarska dejavnost na kmetiji, se vodi skupno knjigovodstvo. In tudi za mejo 50.000 € prihodkov za možnost ugotavljanja normiranih odhodkov se prihodki iz obeh dejavnosti seštevajo.

*Marjan Dolensšek, GIS,
Janez Dolensšek, MF*

Različne možnosti obdavčitev storitev v kmetijski in gozdarski dejavnosti